

Informatienota voor de raad (RIN)

Portefeuillehouder	:	wethouder I. van Dijk
Behandelend ambtenaar	:	R.P.M.E. Welten
Zaaknummer		25889-2019
Bijlagen	:	--
Datum B&W vergadering	:	23 april 2019

Onderwerp: RIN inzake jaarrekening 2018 GR Blink

Aan de gemeenteraad,

Kennis te nemen van

De toelichting op het tekort voor afval op de conceptjaarrekening 2018 en de gevolgen voor de begrotingen 2019 en 2020.

Inleiding

Het boekjaar 2018 wordt afgesloten met een tekort op de financiële balans van de afvalbegroting. Vanwege de grootte en complexiteit van de redenen voor dit tekort wordt de verantwoording hiervan niet alleen in de financiële jaarstukken 2018 meegenomen, maar ook in deze informatienota toegelicht.

De raadsinformatienota bestaat uit vijf onderdelen:

1. toelichting op de conceptjaarrekening 2018
2. toelichting op de begroting 2019
3. de gevolgen voor 2020
4. de Blink begroting voor Gemert-Bakel in vergelijking met andere gemeenten
5. toelichting op de accountantsverklaring jaarrekening 2018 Blink

Kernboodschap

1. TOELICHTING OP DE CONCEPTJAARREKENING 2018

Over 2018 is het saldo op de jaarrekening € 130.000 ten laste van de jaarrekening. Dit saldo is als volgt ontstaan:

1. Hogere kosten milieustraat	€	-155.000	
2. Lagere inkomsten verpakkingsconvenant	€	-148.000	
3. Lagere uitgaven	€	33.000	
4. Minder inkomsten diftar	€	-90.000	
5. BSOB wijziging toerekening	€	-50.000	
Saldo afval 2018		€	-410.000
6. Onttrekking uit voorziening afval		€	280.000
Saldo jaarrekening		€	-130.000

Ad 1. Hogere kosten milieustraat

De stijging van de kosten wordt vooral veroorzaakt door het stijgen van de verwerkingstarieven voor het grof huishoudelijk afval en een toename van de hoeveelheid afval. De stijging van de

kosten was niet te voorzien doordat externe factoren een rol spelen bij de bepaling van de tarieven. Zo is er bijvoorbeeld bij Baetsen twee maal brand geweest wat weer gevolgen heeft voor de tarieven voor de verwerking doordat afval op ander plaatsen verwerkt moet worden.

Ad 2. Lagere inkomsten verpakingsconvenant

Het verpakingsconvenant is een fonds, Afvalfonds, waarin de verpakkende industrie een bijdrage inlegt ten behoeve van de recycling van plastic. De gemeenten krijgen een vergoeding uit dit fonds als tegemoetkoming voor de gemaakte kosten. Deze vergoeding wordt betaald over de kunststoffen die zijn gesorteerd en zijn geleverd voor hergebruik. Voor de plasticstromen die niet zijn verhandeld voor hergebruik krijgt de gemeente geen vergoeding. Door dit principe kunnen de inkomsten enorm fluctueren omdat de markt bepaalt welke kunststoffen en hoeveelheden zij afnemen. Als de plastics niet worden verhandeld voor hergebruik, krijgt de gemeente dus geen vergoeding, terwijl de gemeenten wel al de kosten hebben gemaakt. Ook loopt er nog een discussie met het Afvalfonds over de mate van verontreiniging waar rekening mee moet worden gehouden. Met als gevolg dat de gemeente nog geen eindafrekening heeft ontvangen over de afgelopen twee jaar. Doordat de inkomsten erg kunnen fluctueren en door de onzekerheden in de vergoedingen is het moeilijk om hierop een juiste begroting te baseren.

Ad 3. Lagere uitgaven

Op een aantal kostenposten is minder uitgegeven. Dit levert in totaal € 33.000 op.

Ad 4. Minder inkomsten Diftar

De gemeente heeft minder inkomsten op diftar doordat de BSOB de maand november niet heeft meegenomen in de aanslag afvalstoffenheffing. Het niet gevorderde bedrag wordt alsnog gevorderd met een naheffing bij onze inwoners. Daarnaast blijkt het aantal op te leggen aanslagen lager te zijn dan het aantal aansluitingen, door bijvoorbeeld leegstand. In de begroting is geen rekening gehouden met deze leegstand. Doordat de BSOB de cijfers anders bijhoudt is er het afgelopen jaar een beter beeld ontstaan over het aantal aansluitingen en het aantal aansluitingen dat ook daadwerkelijk in gebruik is.

Ad 5. BSOB wijziging toerekening

Bij de overgang naar de Belasting Samenwerking Oost-Brabant (BSOB) zijn er inschattingen gemaakt over de kosten. In 2018 bleek dat hiervan een te laag bedrag werd toegerekend aan afval. Deze correcties zijn doorgevoerd in de eerste en tweede financiële rapportage 2018.

Ad 6. Onttrekking uit voorziening afval

Om een deel van het negatieve verschil af te dekken wordt er € 280.000 uit de voorziening afval onttrokken. Hiermee is het saldo op 1 januari 2019 nul. Dit betekent dat het gereserveerde bedrag van € 200.000 voor de afdekking van de naheffing van Attero niet meer beschikbaar is.

2. TOELICHTING OP DE BEGROTING 2019

Op basis van de begroting 2019 is de inschatting dat de afvalbegroting te maken krijgt met een tekort van circa € 167.000.

Toename van de kosten

De aangepaste Blink begroting 2019 laat een toename van de kosten op de milieustraat zien. Deze hogere kosten worden veroorzaakt door hogere verwerkings- en transportkosten. Deze verwerkingskosten stijgen door reguliere marktwerking. De kosten voor transport stijgen door een algemene indexering (NEA-index) voor transport die moet worden toegepast.

Incidentele nabetaling van Blink

Vanaf dit jaar worden de inkomsten uit de vermarkting van afval per maand uitbetaald door Blink aan de gemeenten. Tot en met 2018 werden deze kosten per jaar uitbetaald. Deze inkomsten werden altijd een jaar later als voordeel ingeboekt. Door deze wijziging levert de nabetaaling van Blink een voordeel op van € 97.000.

Afvalstoffenbelasting

Over alle afvalstromen die worden verbrand moet belasting worden betaald, de afvalstoffenbelasting. Het tarief voor de afvalstoffenbelasting was in 2018 € 13,21 per ton. Bij de vaststelling van de gemeentelijke begroting was nog niet bekend hoe hoog het tarief in 2019 zou worden, omdat de tarieven pas in het najaar worden vastgesteld door de overheid. Wel was duidelijk dat het tarief flink zou gaan stijgen. Uiteindelijk is het tarief bepaald op €31,39 per ton. In de gemeentelijke begroting is voor fijn huishoudelijk restafval een inschatting gemaakt. In de begroting is een tarief opgenomen van € 30, dit bleek een redelijke inschatting te zijn. Deze correctie is alleen toegepast op de kosten die de gemeente zelf maakt voor de verwerking van fijn huishoudelijk afval. In de begroting van Blink is dit tarief niet meegenomen omdat er bij de vaststelling van de begroting 2019 nog geen signalen waren voor deze forse verhoging. Deze afvalstoffenbelasting geldt ook voor het residu in het GFT, het residu in het pmd en voor de verwerking van het grof huishoudelijk afval. Hierdoor nemen ook de kosten toe.

Lagere inkomsten verpakingsconvenant

Doordat de begroting van 2019 is gebaseerd op de begroting 2018 hebben de te optimistische ramingen voor de inkomsten van het Afvalfonds invloed op de begroting van 2019. Hierdoor zal de gemeente ook in 2019 naar verwachting minder inkomsten hebben uit het afvalfonds.

Lager inkomsten afvalstoffenheffing

In de praktijk blijkt dat er minder aanslagen kunnen worden opgelegd dan waarmee in de begroting is gerekend. Hierdoor zijn de inkomsten lager dan de inkomsten opgenomen in de begroting 2019.

100% kostendekking afvalbegroting

Voor 2019 is gekozen om alle aan afval toerekenbare kosten mee te nemen in de afvalstoffenbegroting. Hierdoor wordt de afvalstoffenbegroting 100 procent kostendekkend. Door de wijzigingen die optreden in de begroting 2019 ontstaat er een tekort van ongeveer € 167.000. De tariefsverhogingen die zijn doorgevoerd voor 2019 blijken onvoldoende te zijn. Hiermee is de afvalstoffenbegroting niet meer 100 procent kostendekkend. Het is juridisch niet mogelijk in het lopende belasting jaar de tarieven te verhogen. Hierdoor kan het verschil niet afgedekt worden uit de afvalstoffenheffing en zal er een negatief saldo ten laste van de jaarrekening moeten worden gebracht.

3. De gevolgen voor 2020

De conceptbegroting van 2020 van Blink is gebaseerd op de begroting van 2019. In deze begroting zijn meer realistische indexeringen opgenomen, met als gevolg dat de kosten stijgen. Om de stijging van de kosten op te vangen is een verhoging van de afvalstoffenheffing (vastrecht en/of DIFTAR) voor 2020 onvermijdelijk om 100 procent kostendekkend te zijn.

4. BLINK BEGROTING GEMERT-BAKEL IN VERGELIJKING MET ANDERE GEMEENTEN

De gemeenschappelijke regeling Blink is een gemeenschappelijke regeling die werkt op basis van een cafetariamodel. Dit betekent dat de deelnemende gemeenten zelf hun beleid bepalen en dat taken op basis van afroep worden uitgevoerd door de gemeenschappelijke regeling. Dit heeft tot gevolg dat gemeenten met een gelijkwaardige samenstelling als Gemert-Bakel met andere kosten te maken hebben.

Een voorbeeld hiervan is Deurne. Deurne heeft al jaar en dag een ander beleid op de milieustraat omdat lokale omstandigheden dit toelaten en mogelijk maken. Puin en tuinafval kunnen naar lokale verwerkers worden gebracht, doordat de inwoners van Deurne per kilo moeten betalen wordt er dus goed gebruik gemaakt van deze voorzieningen. Hierdoor is het aanbod van grof huishoudelijk afval op de milieustraat veel lager dan in de in de andere Blink-gemeenten. Dit heeft tot gevolg dat de kosten voor de verwerking en transport van grof huishoudelijk afval veel lager zijn en de prijsstijgingen minder groot effect hebben.

5. TOELICHTING OP DE ACCOUNTANTSVERKLARING JAARREKENING BLINK

De accountant heeft over de jaarrekening 2018 een goedkeurende verklaring afgegeven ten aanzien van de getrouwheid van het financiële beeld van de Gemeenschappelijke Regeling Reiniging Blink. De accountant heeft echter in zijn verslag over 2018 zijn goedkeurend oordeel onthouden voor wat betreft de rechtmatigheid m.b.t. het onderdeel inkoop/aanbesteding. Op pagina 8 van het accountantsverslag wordt dit verder toegelicht.

Het Dagelijks Bestuur van Blink heeft naar aanleiding hiervan op 29 maart jl. tot de nodige acties besloten die uiteindelijk tot een plan van aanpak leiden (vast te stellen in het Algemeen Bestuur van 26 juni 2019) dat uiterlijk eind 2019 zodanig gerealiseerd moet zijn dat e.e.a. de rechtmatigheidstoets kan doorstaan. Het plan van aanpak zal ook aan de accountant worden voorgelegd. Zodoende willen we borgen dat de inkoop- en aanbestedingsprocessen van Blink adequaat geborgd worden.

Vervolgstappen

1. De directeur Blink geeft in de commissievergadering van 8 mei 2019 een toelichting op de begroting Blink.
2. Met Blink wordt de begrotingscyclus anders ingericht. Zo verwachten we voortaan voorafgaand aan de vaststelling van de tarieven voor de afvalstoffenheffing een actueel overzicht van de dan geldende tarieven en de voorspellingen voor het komende jaar.
3. Daarnaast worden er binnen Blink diverse opties bekeken om de inzameling en verwerking van afvalstromen efficiënter te maken om de kosten stijgingen binnen de perken te houden. Een voorbeeld is een onderzoek naar de optimalisatie van de Blink milieustraten. Doordat de kostenstijgingen en minder opbrengsten zich bij alle Blink-gemeenten zich voordoen wordt de noodzaak om efficiënter te werken steeds groter.
4. De in de gemeentelijke begroting worden meegenomen in tweede financiële rapportage 2019.

Financiën

De bijstelling van het nadeel van € 167.000 zal worden meegenomen in tweede financiële rapportage 2019.

Deze raadsinformatienota is besproken in de B&W vergadering op genoemde datum.